Evropský parlament
2014–2019

Dokument ze zasedání

A8-0158/2016

28.4.2016

ZPRÁVA

o mírových operacích – spolupráce EU s OSN a Africkou unií
(2015/2275(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Geoffrey Van Orden

Navrhovatel(*):
Paavo Väyrynen, Výbor pro rozvoj

(*) Přidružený výbor – článek 54 jednacího řádu

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

MENŠINOVÉ STANOVISKO 12

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ 13

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU 18

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o mírových operacích – spolupráce EU s OSN a Africkou unií
(2015/2275(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii a zejména na články 21, 41, 42 a 43 této smlouvy,

– s ohledem na článek 220 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na Chartu Organizace spojených národů a zejména na kapitoly VI, VII a VIII této charty,

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 1. dubna 2015 nazvanou „Vytváření partnerství pro mír: na cestě k partnerskému udržování míru“[1],

– s ohledem na společné sdělení Evropské komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 28. dubna 2015 s názvem „Budování kapacity na podporu bezpečnosti a rozvoje – zvyšování schopností partnerů předcházet krizím a zvládat je“[2],

– s ohledem na zprávu panelu OSN na vysoké úrovni pro mírové operace zde dne 16. června 2015[3],

– s ohledem na prohlášení, které bylo učiněno dne 28. září 2015 na summitu vedoucích představitelů o udržování míru uspořádaném prezidentem Spojených států Barackem Obamou,

– s ohledem na dokument ze dne 14. června 2012 označovaný jako „akční plán k posílení podpory EU v rámci SBOP pro operace OSN k udržení míru“[4] a dokument ze dne 23. března 2015 s názvem „Posilování strategického partnerství OSN a EU pro udržování míru a řešení krizí: priority 2015–2018“[5],

– s ohledem na společnou strategii EU-Afrika, která byla dohodnuta na druhém summitu EU-Afrika konaném ve dnech 8. a 9. prosince 2007[6] v Lisabonu, a na plán společné strategie EU-Afrika na období 2014–2017, který byl dohodnut na čtvrtém summitu EU-Afrika konaném ve dnech 2. a 3. dubna 2014 v Bruselu[1],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 3/2011 nazvanou „Efektivnost a účelnost příspěvků EU poskytovaných prostřednictvím organizací OSN v zemích zasažených konfliktem“,

[1] S/2015/229.
[2] JOIN(2015) 17 final.
[3] A/70/95–S/2015/446.
[4] Dokument Rady 11216/12.
[5] ESVČ (2015)458, dokument Rady 7632/15.
[6] Dokument Rady 7204/08.

– s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2015 o „úloze EU v rámci OSN – jak lépe dosáhnout cílů EU v zahraniční politice“[2],

– s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU ze dne 9. prosince 2015 na téma „vyhodnocení afrického mírového projektu po deseti letech: účinnost a vyhlídky do budoucnosti“,

– s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030,

– s ohledem na „obecné zásady z Osla“ pro použití zahraničních prostředků vojenské a civilní ochrany pro zmírnění následků katastrof, které byly definovány v listopadu 2007,

– s ohledem na články 4h a 4j zakládacího aktu Africké unie,

– s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o 10. výročí rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti[3],

– s ohledem na závěry Rady ze dne 15. října 2012 na téma „kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropy s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů“,

– s ohledem na článek 52 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a stanovisko Výboru pro rozvoj (A8-0158/2016),

A. vzhledem k tomu, že mírové operace jsou formou reakce na krizi, zpravidla podporují nějakou mezinárodně uznávanou organizaci, jako je OSN či Africká unie (AU), mají mandát OSN a jejich cílem je zabránit ozbrojenému konfliktu, obnovit, udržet nebo vybudovat mír, prosazovat mírové dohody a řešit složité naléhavé situace a problémy zapříčiněné selhávajícími či slabými státy; vzhledem k tomu, že stabilita afrického a evropského sousedství by byla značně přínosná pro všechny naše země;

B. vzhledem k tomu, že cílem mírových operací je pomoci vytvořit na delší dobu stabilní, bezpečné a lépe prosperující prostředí; vzhledem k tomu, že klíčovými předpoklady pro tento cíl jsou řádná správa, spravedlnost, větší respekt vůči zásadám právního státu, ochrana civilistů, dodržování lidských práv a bezpečnost a že programy pro úspěšné usmíření, obnovu a hospodářský rozvoj napomohou k dosažení nezávisle udržitelného míru a prosperity;

C. vzhledem k tomu, že bezpečnostní situace především v Africe se za poslední desetiletí dramaticky změnila s tím, jak se v Somálsku, Nigérii a sahelsko-saharské oblasti začaly objevovat teroristické a povstalecké skupiny a operace k prosazování míru a protiteroristické operace se v mnoha oblastech staly spíše pravidlem než výjimkou; vzhledem k tomu, že roste počet nestabilních států a oblastí, v nichž chybí vláda, což vede k nárůstu chudoby, bezpráví, násilí a k bujení korupce; vzhledem k tomu, že

[1] Dokument Rady 8370/14.
[2] Přijaté texty, P8_TA(2015)0403.
[3] Přijaté texty P7_TA(2010)0439.

prostupné hranice na kontinentu napomáhají k rozdmýchávání násilí, snižují bezpečnost a skýtají příležitosti k trestné činnosti;

D. vzhledem k tomu, že v nové Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 je mír označen za prvek zásadního významu z hlediska dosažení rozvoje a že byl zaveden 16. cíl udržitelného rozvoje, který se týká míru a spravedlnosti;

E. vzhledem k tomu, že organizace a státy s patřičnými zkušenostmi a vybavením by měly pokud možno pod jasným a realistickým mandátem OSN poskytnout zdroje nezbytné pro úspěšnou mírovou operaci, aby tak pomohly vytvořit bezpečné prostředí, v němž by civilní organizace mohly vykonávat svou práci;

F. vzhledem k tomu, že OSN je stále hlavní zárukou mezinárodního míru a bezpečnosti a disponuje nejkomplexnějším rámcem pro vícestrannou spolupráci při řešení krizí; vzhledem k tomu, že v současnosti probíhá šestnáct mírových operací OSN, do kterých je zapojeno více než 120 000 pracovníků, což je více než kdy dříve; vzhledem k tomu, že 87 % mírových sil OSN je nasazeno na osm misí v Africe; vzhledem k tomu, že OSN je omezena, pokud jde o rozsah jejích operací;

G. vzhledem k tomu, že AU při své činnosti čelí jiným omezením než OSN a je oprávněna přiklánět se k určité straně, zasahovat bez pozvání a v případech, kdy nebyla podepsána žádná mírová smlouva, pokud při tom bude dodržovat Chartu OSN; vzhledem k tomu, že z hlediska počtu mezistátních a vnitrostátních konfliktů v Africe se jedná o významný rozdíl;

H. vzhledem k tomu, že NATO podpořilo Africkou unii, včetně jejích misí AMIS v Dárfúru a AMISOM v Somálsku, formou plánováním, poskytnutí strategické letecké a lodní přepravy a budování kapacit afrických pohotovostních sil;

I. vzhledem k tomu, že krize v Africe si žádají koherentní globální reakci, která bude zahrnovat více aspektů než jen aspekty čistě bezpečnostní; vzhledem k tomu, že mír a bezpečnost jsou nezbytnými předpoklady rozvoje a že všechny místní i mezinárodní subjekty poukázaly na nutnost pečlivé koordinace bezpečnostní politiky s politikou rozvoje; vzhledem k tomu, že je nutné vidět věci z dlouhodobé perspektivy; vzhledem k tomu, že pro dosažení stability a rozvojových cílů může být podstatná reforma bezpečnostního sektoru, jakož i odzbrojení, demobilizace a opětovné začlenění bývalých bojovníků; vzhledem k tomu, že klíčovou úlohu v rozvoji vztahů mezi OSN a Africkou unií na jedné straně a EU, NATO a velvyslanectvími jednotlivých států na straně druhé plní styčný úřad OSN pro mír a bezpečnost a stálá mise Africké unie v Bruselu;

J. vzhledem k tomu, že základním mechanismem evropské spolupráce s AU je africký mírový projekt, který byl vytvořen v roce 2004 a jenž prostřednictvím Evropského rozvojového fondu financovaného členskými státy poskytl zhruba 1,9 miliardy EUR; vzhledem k tomu, že v době vytvoření afrického mírového projektu v roce 2003 bylo jeho financování z prostředků ERF považováno za dočasné, ale že i po dvanácti letech je ERF stále hlavním zdrojem financování tohoto projektu; vzhledem k tomu, že v roce 2007 byla oblast působnosti tohoto projektu rozšířena tak, aby ve větší míře zahrnovala činnosti související s předcházením konfliktům a se stabilizací po skončení konfliktů; vzhledem k tomu, že akční program na období 2014–2016 zohledňuje vnější hodnocení

a konzultace s členskými státy a zavádí nové prvky ke zvýšení své účinnosti; vzhledem k tomu, že v článku 43 SEU se hovoří o takzvaných petersberských úkolech, které zahrnují poradní a pomocné mise ve vojenské oblasti, mise pro předcházení konfliktům a udržení míru a mise bojových sil v rámci řešení krizí, včetně misí pro prosazování míru a stabilizačních operací po ukončení konfliktů; vzhledem k tomu, že v roce 2014 bylo více než 90 % rozpočtu určeno na mírové operace, z čehož bylo 65 % vyčleněno na pracovníky mise AMISOM; vzhledem k tomu, že posílení institucionálních kapacit Africké unie a regionálních ekonomických společenství v Africe má klíčový význam pro úspěch mírových operací a procesů usmíření a obnovy po skončení konfliktů;

K. vzhledem k tomu, že na úlohu EU je třeba pohlížet v souvislosti s tím, jak k mírovým operacím přispívají mnohé země a organizace; vzhledem k tomu, že například USA jsou největším světovým finančním přispěvatelem na mírové operace OSN, přímo podporují AU prostřednictvím svého Afrického partnerství pro rychlou reakci v oblasti udržování míru (*African Peacekeeping Rapid Response Partnership*) a přibližně 5 miliardami USD podpořily operace OSN ve Středoafrické republice, Mali, Pobřeží slonoviny, Jižním Súdánu a Somálsku; vzhledem k tomu, že doplňkovost těchto různých zdrojů financování zajišťuje skupina partnerů Africké unie pro mír a bezpečnost; vzhledem k tomu, že Čína se stala aktivním účastníkem mírových operací OSN a Komise AU je součástí Fóra pro čínsko-africkou spolupráci; vzhledem k tomu, že nejvíce personálu pro operace OSN k udržování míru poskytují vedle Etiopie rovněž Indie, Pákistán a Bangladéš;

L. vzhledem k tomu, že evropské země a samotná EU významně přispívají do systému OSN, především finanční podporou na programy a projekty OSN; vzhledem k tomu, že Francie, Německo a Spojené království jsou největšími evropskými přispěvateli do rozpočtu mírových operací OSN; vzhledem k tomu, že členské státy EU jsou společně největším přispěvatelem do rozpočtu OSN určeného na udržování míru, do něhož přispívají přibližně 37 %, a že v současné době poskytují své jednotky devíti mírovým misím; vzhledem k tomu, že kromě toho činily finanční závazky EU vůči AU v letech 2014 a 2015 celkem 717,9 milionu EUR a příspěvky AU představovaly pouze 25 milionů EUR; vzhledem k tomu, že evropské země poskytují přibližně jen 5 % pracovníků misí OSN na udržování míru, neboť z celkového přibližného počtu 92 000 vojáků zajišťují 5 000 vojáků; vzhledem k tomu, že například Francie vycvičí nicméně každoročně 25 000 afrických vojáků a samostatně nasazuje do afrických mírových operací více než 4 000 vojáků;

M. vzhledem k tomu, že značnou překážkou bránící – nejen v Africe – obnově po skončení konfliktu a rozvoji jsou protipěchotní nášlapné miny a EU vynaložila v uplynulých 20 letech 1,5 miliardy EUR na podporu odminování a pomoc obětem min, a stala se tak nejvýznamnějším dárcem v této oblasti;

N. vzhledem k tomu, že nad rámec úlohy jednotlivých evropských zemí se od EU očekává, že bude zvlášť přispívat k mírovým operacím opatřeními vícerozměrné povahy; vzhledem k tomu, že EU poskytuje AU a subregionálním organizacím technickou a finanční podporu zejména prostřednictvím afrického mírového projektu, nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru a Evropského rozvojového fondu; vzhledem k tomu, že v rámci svých misí SBOP poskytuje EU poradenství a výcvik, čímž přispívá k posílení schopností afrických zemí potřebných k řešení krizí;

O. vzhledem k tomu, že pět civilních misí EU a čtyři vojenské operace EU, které jsou realizovány v Africe, často probíhají současně či střídavě s OSN, AU či akcemi jednotlivých států;

P. vzhledem k tomu, že EU je odhodlána pomoci k posílení africké struktury pro mír a bezpečnost, především podporou akceschopnosti afrických pohotovostních sil;

Q. vzhledem k tomu, že Evropská rada žádá, aby EU a její členské státy zvýšily podporu partnerských zemí a organizací tím, že jim poskytnou výcvik, poradenství, vybavení a zdroje tak, aby tyto organizace a země mohly stále častěji předcházet krizím či je řešit samostatně; vzhledem k tomu, že k dosažení tohoto cíle je jasně zapotřebí vzájemně se posilujících zásahů v oblasti bezpečnosti a rozvoje;

R. vzhledem k tomu, že EU by měla podporovat činnost jiných subjektů, které mohou být schopny plnit určité úlohy lépe, měla by se vyvarovat překrývání činností a měla by přispívat k posilování činnosti subjektů, jež na místě již působí, především členských států;

S. vzhledem k tomu, že čl. 41 odst. 2 SEU zakazuje vynakládání prostředků z rozpočtu EU na operace v souvislosti s vojenstvím nebo obranou, avšak výslovně nevylučuje vynakládání finančních prostředků EU na takové vojenské úkoly, jako jsou mírové operace zaměřené na plnění rozvojových cílů; vzhledem k tomu, že v rámci mechanismu Athena nesou společné náklady členské státy; vzhledem k tomu, že zatímco hlavním cílem rozvojové politiky EU je omezení a v dlouhodobém horizontu vymýcení chudoby, články 209 a 212 SFEU výslovně nevylučují financování budování kapacit v oblasti bezpečnosti; vzhledem k tomu, že ERF a africký mírový projekt jsou jakožto nástroje mimo rozpočet EU významné pro řešení provázaných otázek bezpečnosti a rozvoje; vzhledem k tomu, že ERF vyžaduje, aby plánování programů bylo koncipováno tak, že bude splňovat kritéria oficiální rozvojové pomoci (ODA), která vylučují většinu výdajů souvisejících s bezpečností; vzhledem k tomu, že EU pracuje na možnosti vytvořit další konkrétní nástroje v rámci své iniciativy zaměřené na budování kapacity na podporu bezpečnosti a rozvoje;

T. vzhledem k tomu, že hlavními zásadami pro zapojení EU musí být potřeby příslušných zemí a evropské bezpečnostní zájmy;

1. zdůrazňuje, že k obnovení důvěry a řešení problémů souvisejících s válkami, konflikty, nejistotou, nestabilitou a procesem transformace jsou zapotřebí koordinované vnější akce využívající diplomatických, bezpečnostních a rozvojových nástrojů;

2. konstatuje, že při moderních mírových operacích stále častěji dochází k nasazování většího počtu misí s pověřením OSN do stejného působiště, kde se setkávají různé subjekty a regionální organizace; zdůrazňuje, že pro úspěch operací je důležité tato složitá partnerství řídit a současně se vyhnout zdvojování práce či misí; vyzývá proto ke zhodnocení a k racionalizaci existujících struktur;

3. vyzdvihuje význam včasné komunikace a lepších postupů pro konzultace s OSN a AU a rovněž jinými organizacemi, jako jsou NATO a OBSE, v případě krize; poukazuje na potřebu zlepšit sdílení informací včetně informací o plánování, realizaci a rozboru misí; vítá skutečnost, že bylo definitivně dohodnuto a podepsáno správní ujednání EU a OSN

o výměně důvěrných informací; uznává význam partnerství mezi Afrikou a EU a politického dialogu mezi EU a AU o míru a bezpečnosti; navrhuje uzavření dohody mezi AU, EU, dalšími klíčovými subjekty a OSN o souboru sdílených cílů v oblasti bezpečnosti a rozvoje v Africe;

4. s ohledem na rozsah problémů a komplexní zapojení dalších organizací a národů naléhavě vyzývá EU k tomu, aby se zasadila o vhodné rozdělení práce a zaměření na ty oblasti, kde může být nejvíce přínosná; poznamenává, že řada členských států již je do operací v Africe zapojena a že EU by větší podporou těchto operací mohla vytvořit skutečnou přidanou hodnotu;

5. konstatuje, že při misích OSN a AU je vzhledem k stále složitější bezpečnostní situaci zapotřebí komplexní přístup, v jehož rámci jsou těmi nejdůležitějšími faktory vedle použití vojenských, diplomatických a rozvojových nástrojů také důkladná znalost bezpečnostní situace, výměna zpráv od zpravodajských služeb, informací a moderních technologií, znalost problematiky boje proti terorismu a trestné činnosti v oblastech, v nichž konflikt probíhá nebo právě skončil, nasazení krizových pracovníků, poskytování humanitární pomoci a obnovení politického dialogu, přičemž s poskytnutím toho všeho mohou pomoci evropské země; bere v úvahu práci, kterou v této oblasti již vykonaly konkrétní členské státy a jiné nadnárodní organizace;

6. zdůrazňuje význam ostatních nástrojů EU v oblasti bezpečnosti, a to zejména misí a operací SBOP; připomíná, že EU zasahuje v Africe s cílem přispět ke stabilizaci zemí zmítaných krizemi, zejména prostřednictvím výcvikových misí; vyzdvihuje úlohu civilních i vojenských misí SBOP, jež spočívá v podpoře reforem bezpečnostního sektoru a v přínosu k mezinárodní strategii krizového řízení;

7. konstatuje, že klíčem k úspěchu mírové operace je její pociťovaná legitimnost; je toho názoru, že AU by proto měla přispívat svou podporou a vojenskými silami, kdykoli je to možné; konstatuje, že je to rovněž důležité z hlediska cílů dlouhodobé vlastní kontroly AU;

8. vítá fakt, že nový akční program afrického mírového projektu řeší nedostatky a klade větší důraz na ústupové strategie, lepší sdílení zátěže s africkými zeměmi, lépe zacílenou podporu a kvalitnější rozhodovací postupy;

9. vítá strategické partnerství OSN a EU pro udržování míru a řešení krizí a jeho priority na období 2015–2018, jak bylo dohodnuto v březnu 2015; bere na vědomí minulé i právě probíhající mise SBOP zaměřené na udržování míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti a všímá si klíčové funkce, kterou v těchto oblastech plní další organizace, včetně panafrických a regionálních organizací, a další země; vyzývá EU, aby i nadále vyvíjela úsilí s cílem usnadnit pomoc členských států; připomíná, že EU se v Africe zapojuje do činností spojených s řešením krizí a zaměřených na udržování míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti v souladu s Chartou OSN; bere na vědomí, že na summitu vedoucích představitelů o udržování míru přijalo dne 28. září 2015 závazky pouze 11 z 28 členských států EU, zatímco Čína přislíbila poskytnutí 8 000 mužů coby pohotovostních sil a Kolumbie se zavázala k vyslání 5 000 vojáků; vyzývá členské státy EU, aby významně zvýšily svůj vojenský a policejní přínos k mírovým misím OSN;

10. zdůrazňuje nutnost rychlé reakce Afriky na krizi a za klíčovou označuje v této otázce úlohu afrických pohotovostních sil; zdůrazňuje významný přínos EU ve formě afrického mírového projektu a financování AU, jež umožňuje posílení schopnosti AU zajišťovat společnou reakci na krizi na africkém kontinentu; vybízí regionální organizace, jako je Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS) nebo Jihoafrické společenství pro rozvoj (SADC), aby zvýšily své úsilí v oblasti rychlé reakce Afriky na krize a doplňovaly úsilí AU;

11. zdůrazňuje však, že je třeba více investovat do předcházení konfliktů, přičemž je nutné zohledňovat takové faktory, jako je politická a náboženská radikalizace, násilí související s volbami, vysídlování obyvatel a změna klimatu;

12. uznává, že africký mírový projekt má rozhodující význam pro rozvoj třístranného partnerství mezi OSN, EU a AU; je toho názoru, že tento projekt je počátečním bodem pro pevnější partnerství EU a AU a mohl by je dále posílit a že se projevil jako nezbytný nástroj umožňující AU a jejím prostřednictvím také osmi regionálním hospodářským společenstvím plánovat a uskutečňovat jejich operace; považuje za zcela zásadní, aby orgány EU a členské státy na projektu úzce spolupracovaly, má-li být plně využit, a aby AU využívala finanční prostředky účinnějším a transparentnějším způsobem; domnívá se, že spíše než na financování platů příslušníků afrických jednotek by se měl africký mírový projekt soustředit na strukturální podporu; uznává, že se používají další mechanismy financování, je však toho názoru, že s ohledem na konkrétní zaměření projektu na Afriku a jeho jasné cíle má projekt zvláštní význam v souvislosti s mírovými operacemi v Africe; domnívá se, že v rámci strategičtější spolupráce s organizacemi občanské společnosti na míru a bezpečnosti by organizace, které působí v oblasti budování míru v Africe, měly mít příležitost přispívat svými názory; je nadále znepokojen přetrvávajícími problémy souvisejícími s financemi a politickou vůlí afrických zemí; bere na vědomí závěry ze zasedání Rady ze dne 24. září 2012, podle nichž „bude třeba zvážit jiné financování afrického mírového projektu než financování z ERF“;

13. podotýká, že posílení evropské vojenské spolupráce by zvýšilo účinnost a účelnost zapojení Evropy do mírových misí OSN;

14. s ohledem na značný význam budování afrických kapacit vítá skutečnost, že v říjnu 2015 úspěšně proběhlo cvičení Amani Africa II, kterého se účastnilo více než 6 000 vojáků, policistů a civilistů, a s potěšením očekává, že africké pohotovostní síly čítající 25 000 osob budou akceschopné co nejdříve v průběhu roku 2016;

15. vyzývá EU a její členské státy, jakož i další členy mezinárodního společenství, aby pomohly s výcvikem, a to i kázeňským, s vybavením, logistickou a finanční podporou, s vypracováním pravidel účasti a aby povzbudily a podpořily tak africké státy při bezvýhradném plnění jejich pokračujícího závazku k africkým pohotovostním silám; naléhavě vyzývá, aby velvyslanectví členských států a delegace EU aktivněji prosazovaly africké pohotovostní síly u afrických vlád; domnívá se, že oficiální rozvojové pomoci je třeba dát novou podobu v rámci OECD podle taktiky budování míru; domnívá se, že je třeba přezkoumat nařízení o ERF tak, aby bylo umožněno takové plánování, které bude zahrnovat výdaje na mír, bezpečnost a spravedlnost spojené s cíli v oblasti rozvoje;

16. bere na vědomí význam misí společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) pro bezpečnost v Africe, zejména výcvikových a podpůrných misí pro africké jednotky, především misí EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali a EUCAP Sahel Niger, EUTM Somalia a EUCAP Nestor; bere na vědomí dodatečnou podporu, kterou tyto mise poskytují dalším misím OSN; vyzývá EU, aby posílila kapacity těchto výcvikových misí, zejména tak, že bude možné sledovat vycvičené africké vojáky na místě operací a po jejich návratu zpět;

17. trvá na tom, že EU ani její členské státy by ve své podpoře mírových operací neměly jednat osamoceně, nýbrž plně zohledňovat přispění dalších mezinárodních subjektů, zlepšovat součinnost s nimi a rychlost reakce a zaměřovat své úsilí na některé prioritní země pod vedením těch členských států, které jsou k tomu nejvhodnější a v této oblasti nejzkušenější; zdůrazňuje význam regionálních hospodářských společenství v rámci bezpečnostní struktury Afriky; poukazuje na úlohu, kterou by mohly hrát delegace EU jakožto zprostředkovatelé koordinace s mezinárodními aktéry;

18. podporuje celostní přístup EU, který je hlavním nástrojem k využití plného potenciálu činnosti EU v rámci mírových operací a procesu stabilizace, jakož i k uplatnění různých způsobů, jak podpořit rozvoj zemí AU;

19. trvá na tom, že pomoc při správě hranic by mělo být prioritou pro zapojení EU v Africe; konstatuje, že prostupné hranice jsou jedním z hlavních faktorů rozšíření terorismu v Africe;

20. vítá společné sdělení o budování kapacit a připojuje se k výzvě Rady k urychlenému splnění tohoto cíle; poukazuje na možnost EU pomoci především prostřednictvím komplexního přístupu zahrnujícího civilní a vojenské prostředky při posilování bezpečnosti v nestabilních zemích a zemích zasažených konflikty a řešit potřeby našich partnerů, zejména vojenských příjemců, a současně trvá na tom, že bezpečnost je nutným předpokladem pro rozvoj; lituje, že Evropská komise ani Rada neseznámila Evropský parlament se svým posouzením právních možností týkajících se podpory budování kapacit; vyzývá oba orgány, aby o této záležitosti včas informovaly Evropský parlament; žádá Evropskou komisi, aby navrhla právní základ v souladu s původními evropskými cíli z roku 2013 uvedenými v iniciativě „Umožnit a posílit“;

21. zdůrazňuje, že příspěvek právní služby Rady ze dne 7. prosince 2015 s názvem „Budování kapacit na podporu bezpečnosti a rozvoje – právní otázky“ nabízí možnosti financování vybavení vojenských jednotek v afrických zemích; vyzývá Radu, aby v této diskusi pokračovala;

22. vítá pozitivní reakce, které Francie obdržela po aktivaci čl. 42 odst. 7; vřele vítá znovuzapojení evropských ozbrojených jednotek v Africe;

23. konstatuje, že problém často nespočívá v nedostatečném financování, ale ve způsobu, jakým jsou finance vynakládány, a ve využití dalších zdrojů; konstatuje, že doporučení Účetního dvora týkající se finančních prostředků EU nebyla plně provedena; vyzývá k pravidelným přezkumům způsobů, jakými jsou finance od vnitrostátních vlád využívány Evropskou unií a OSN; je toho názoru, že s ohledem na omezenost financí a rozsah problémů je zcela zásadní využívat finanční prostředky účinně; je toho názoru, že nepostradatelnou součástí tohoto procesu je odpovědnost a pomoc při řešení rozsáhlé

korupce v Africe; trvá na důkladnějším a transparentnějším hodnocení mírových operací, které EU podporuje; podporuje takové iniciativy, jako je svěřenecký fond Békou, který funguje ve Středoafrické republice a usiluje o sdílení evropských zdrojů, odborných poznatků a kapacit v oblasti rozvoje s cílem překonat roztříštěnost a nedostatečnou účinnost mezinárodní činnosti v rámci obnovy země; vyzývá k systematičtějšímu společnému plánování, pokud jde o využívání jednotlivých nástrojů EU;

24. bere na vědomí hodnotící zprávu OSN ze dne 15. května 2015 o úsilí o prosazování práva a nápravu sexuálního vykořisťování a zneužívání ze strany zaměstnanců Organizace spojených národů a přidružených pracovníků během mírových operací (*UN Evaluation Report on Enforcement and Remedial Assistance Efforts for Sexual Exploitation and Abuse by the United Nations and Related Personnel in Peacekeeping Operations*); domnívá se, že AU, OSN, EU a její členské státy by měly pečlivě bdít nad těmito trestními věcmi, a naléhavě vyzývá k přísnějším disciplinárním a soudním řízením a k maximálnímu úsilí o zabránění trestným činům tohoto druhu; mimoto doporučuje, aby personál mírových operací byl náležitě vycvičen a vyškolen, a domnívá se, že zařazení žen mezi pracovníky misí, jakož i poradců pro genderové otázky by pomohlo překonat mylné představy o jiných kulturách a snížit výskyt sexuálního násilí;

25. vyzývá ke společnému úsilí EU a OSN o budování kapacit; je toho názoru, že současný program financování je neudržitelný a že podmínky musí být navázány na africký mírový projekt, což by AU vybídlo ke zvýšení vlastních příspěvků k mírovým operacím;

26. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal předsedovi Evropské rady, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedkyni Komise AU, předsedovi Panafrického parlamentu, generálnímu tajemníkovi NATO a předsedovi Parlamentního shromáždění NATO.

MENŠINOVÉ STANOVISKO

k mírovým operacím – spolupráci EU s OSN a Africkou unií
(2015/2275(INI))

Výbor pro zahraniční věci. Zpravodaj: Geoffrey Van Orden

Menšinové stanovisko, které předložili Javier Couso Permuy a Sabine Lösingová ze skupiny GUE/NGL

Cílem zprávy je dosáhnout zvýšení přínosu EU k mírovým operacím a ke spolupráci s OSN a Africkou unií. Ve zprávě se požaduje, aby členské státy EU významně posílily svůj vojenský a policejní přínos k mírovým misím OSN.

Zprávu odmítáme, protože:

– vyzývá EU k vyvinutí většího úsilí za účelem posílení mezinárodní bezpečnosti a tvrdí, že rozhodující zásadou pro zásahy EU by měla být evropská bezpečnost;
– neuznává negativní a destabilizující roli Západu;
– mnohé (vojenské) mise na udržení míru jsou financovány prostřednictvím afrického mírového projektu a obvykle jsou finančně zaštítěny Evropským rozvojovým fondem (ERF);
- opomíjí skutečnost, že v minulosti nebyly „velké“ mírové mise z hlediska dlouhodobé stability a míru vůbec úspěšné.

Důrazně požadujeme, aby:

– finanční prostředky ERF nebyly používány na vojenské ani bezpečnostní účely;
– mechanismus odpovědnosti za ochranu nebyl využíván jako záminka k vojenským zásahům;
– nadnárodní společnosti a zahraniční velmoci okamžitě ukončily plenění přírodních zdrojů, a aby byly uhrazeny škody;
– NATO odešlo z afrického kontinentu, aby bylo zastaveno slučování občanských a vojenských kapacit a byla ukončena spolupráce EU s NATO, jakož i jejich zásahy;
– došlo k jasnému oddělení EU od aliance NATO;
– bylo provedeno nezávislé vyšetřování všech případů znásilnění a sexuálního zneužívání, kterých se dopustili příslušníci mírových sil a jednotek EU.

16.3.2016

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro zahraniční věci

k operacím na podporu míru – zapojení EU do činností OSN a Africké unie
(2015/2275(INI))

Navrhovatel (*): Paavo Väyrynen

(*) Přidružený výbor – článek 54 jednacího řádu

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy

1. uvědomuje si, že na celém světě žije v nestabilních oblastech a v oblastech zasažených konfliktem a v nestabilních státech 1,5 miliardy lidí a že se rozšiřují tzv. neovládané prostory (ungoverned spaces), v důsledku čehož se mnozí lidé ocitají v chudobě, bezpráví a v prostředí, které nahrává korupci a násilí;

2. zdůrazňuje, že k obnovení důvěry a řešení problémů souvisejících s válkami, konflikty, nejistotou, nestabilitou a procesem transformace jsou zapotřebí koordinované vnější akce využívající diplomatických, bezpečnostních a rozvojových nástrojů;

3. vítá záměr jasně vymezit hranice zapojení EU do operací na podporu míru s Organizací spojených národů (OSN) a Africkou unií (AU); připomíná, že rozpočet EU nemůže být použit na přímé financování vojenských či obranných operací (čl. 41 odst. 2 SEU); kritizuje skutečnost, že mnohé (vojenské) mise na udržení míru jsou financovány prostřednictvím afrického mírového projektu, jehož jasnou prioritou je bezpečnost a rozmisťování vojenských jednotek a který je financován z Evropského rozvojového fondu; důrazně připomíná, že hlavním cílem rozvojové politiky EU (článek 208 SFEU) je snižování a v dlouhodobém výhledu vymýcení chudoby;

4. lituje skutečnosti, že pouze 11 z 28 členských států EU přijalo závazky na summitu vedoucích představitelů o udržování míru dne 28. září 2015;

5. vyjadřuje znepokojení nad nedostatkem transparentnosti v operacích EU na podporu míru; zdůrazňuje, že pokud se objeví stížnosti, včetně stížností týkajících se finančních záležitostí, mělo by být provedeno podrobné šetření; zdůrazňuje, že zločiny zahrnující porušování lidských práv, jako je sexuální vykořisťování, sexuální násilí a obchodování

s lidmi, by měly být stíhány a trestány, neboť nedávné případy ukázaly, že se na těchto zločinech podíleli i příslušníci mírových sil EU; připomíná, že je potřeba zlepšit současné financování operací na podporu míru ze strany EU, ne však na úkor jiných fondů, zejména fondů zaměřených na rozvoj zemí, kde se odehrávají operace na podporu míru; zdůrazňuje, že AU by měla nést větší odpovědnost za africkou bezpečnost za podpory mezinárodního společenství; vítá v tomto ohledu rozhodnutí AU ze dne 15. června 2015 vyčlenit 25 % svých zdrojů na rozpočet určený na podporu mírových operací AU; zdůrazňuje, že by měly být posíleny regionální mechanismy; domnívá se, že finanční nástroje a regionální programy EU je nutno používat koherentním způsobem zahrnujícím systematičtější společné plánování, aby byla zajištěna účinnost vnější činnosti EU;

6. vyjadřuje politování nad tím, že africký mírový projekt je doposud financován hlavně prostřednictvím ERF, přestože ERF byl v roce 2003 v době vzniku afrického mírového projektu jednoznačně zamýšlen jako přechodný nástroj financování; vyzývá Komisi, aby v rámci revize víceletého finančního rámce EU předložila návrh na začlenění financování afrického mírového projektu do rozpočtu EU, například formou nového nástroje na budování kapacit v oblasti bezpečnosti; domnívá se, že tato metoda financování by odstranila přetrvávající problémy týkající se způsobilosti některých výdajů projektu;

7. zdůrazňuje, že je nutné, aby ESVČ vypracovala mnohem účinnější a strategičtější přístup k agenturám OSN, zejména pokud jde o plánování externích finančních nástrojů; vyzývá vysoké představitele a příslušné delegace EU v nestabilních regionech, aby zajistily větší viditelnost pomoci EU v těchto oblastech;

8. je přesvědčen o tom, že mír a bezpečnost jsou nezbytnými podmínkami pro rozvoj; zdůrazňuje význam řešení základních příčin konfliktů a vyzývá k vypracování komplexního plánu na posílení politik udržitelného rozvoje s cílem zajistit dlouhodobý rozvoj; připomíná, že je třeba vytvořit nástroje k dosažení demokracie a demokratických hodnot, jako jsou řádná správa věcí veřejných, právní stát, zákaz jakékoli formy diskriminace a dodržování základních práv spolu s udržitelným hospodářstvím a stabilní společností; poznamenává, že civilní přístup k předcházení konfliktů a mírotvorné činnosti nemohou být opomíjeny ve prospěch přístupu k otázkám míru a bezpečnosti založeného na vojenských a krátkodobých řešeních krizí; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit komplexní plán pro oblasti konfliktu a jejich okolí s cílem předcházet vzniku nových konfliktů; žádá v této souvislosti, aby byl plně využíván systém včasného varování;

9. vyjadřuje politování nad tím, že se operace na udržení míru velmi často zaměřují pouze na nestabilní udržování zdání bezpečnosti; naléhavě žádá, aby byl koncept, struktura a dokonce i název těchto operací přehodnocen; opakuje a zdůrazňuje, že je třeba tyto operace skutečně koncipovat takovým způsobem, aby řešily základní příčiny válek, nestability a nedostatečného rozvoje v daném regionu a byly dostatečně odolné;

10. v této souvislosti žádá, aby byla v rámci všech partnerství více vyzdvihována podpora, kterou EU poskytuje organizacím občanské společnosti, a vyzývá k začlenění strategičtější spolupráce s těmito organizacemi do všech vnějších nástrojů a programů a do všech oblastí spolupráce, zejména pokud jde o program pro mír a bezpečnost; připomíná, že Rada uznala zásadní úlohu organizací občanské společnosti v této věci;

11. poukazuje na nebezpečí spojené se vzestupem terorismu v Africe a zvyšováním počtu teroristických skupin, jako je Boko Haram; zdůrazňuje, že je důležité podporovat účinnou

a trvalou politiku boje proti terorismu v rozvojových zemích a vytváření pracovních míst pro mladé lidi, jejichž nezaměstnanost významně přispívá k náboru do teroristických skupin;

12. připomíná, že v mnoha konfliktech se jako válečné zbraně využívá sexuálního násilí; zdůrazňuje, že obzvláště zranitelné jsou během konfliktů ženy a dívky; zdůrazňuje, že je třeba je chránit, a to za pomoci řádně vycvičených ozbrojených sil, které dodržují lidská práva;

13. připomíná, že v nové Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 je mír označen za prvek zásadního významu z hlediska dosažení rozvoje a že byl zaveden 16. cíl udržitelného rozvoje, který se týká míru a spravedlnosti;

14. zdůrazňuje nutnost uceleného a komplexního přístupu k míru, stabilitě a rozvoji; silně zdůrazňuje potřebu zabývat se otázkami rozvoje z dlouhodobé perspektivy při zohlednění hlavních příčin problému, avšak důrazně odsuzuje snahy o využití prostředků určených na rozvoj v jiných, i když souvisejících, oblastech, jako je bezpečnost a mír;

15. připomíná, že pro dosažení stability a rozvojových cílů je velmi důležité odzbrojení, zejména v případě bojovníků z řad civilního obyvatelstva a paravojenských jednotek;

16. zdůrazňuje, že na operace na podporu míru je třeba nahlížet jako na kontinuum mezi předcházením konfliktu, řešením konfliktu, budováním míru a vývojem po ukončení konfliktu; domnívá se, že by se vnější činnost EU v nestabilních zemích a zemích zasažených konflikty měla zaměřit na předcházení konfliktům a budování kapacit v zájmu podpory bezpečnosti a rozvoje, a řešit tak základní příčiny nestability; zdůrazňuje, že je nezbytné podporovat reformy bezpečnostního sektoru s cílem zajistit ochranu obyvatelstva a bezpečnost investic v rozvojových zemích; podtrhuje potřebu holistického přístupu k mírovým operacím ze strany OSN, AU, EU a dalších aktérů;

17. trvá na tom, že mezi EU a AU musí probíhat nepřetržitý politický dialog týkající se otázek míru a bezpečnosti a způsobů, jak z dlouhodobého hlediska upevnit pokrok, kterého bylo v poslední době dosaženo v rámci afrického mírového projektu;

18. upozorňuje, že důraz by měl být kladen na snahy o politickou, humanitární a rozvojovou politiku, podporovanou civilními mírovými operacemi, a že zásah vojenských činitelů a kapacit by měl být zvažován až jako poslední možnost; doporučuje, aby vojenské mírové operace byly součástí širšího komplexního přístupu, který vezme v úvahu vztah mezi bezpečností a rozvojem a aby takové operace byly koordinovány skrz humanitární a rozvojovou politiku za účelem dosažení mírového řešení konfliktu a udržení míru po skončení konfliktu; připomíná, že lidská práva a zásady právního státu by vždy měly být základním prvkem výcviku vojenských jednotek; zdůrazňuje, že humanitární potřeby by měly být plněny na základě důkladného posouzení potřeb;

19. s hlubokým znepokojením konstatuje a odsuzuje významný počet případů pohlavního vykořisťování žen a nucené prostituce, dětské prostituce a obchodování s dětmi, ke kterým často dochází během mírových operací a bezprostředně po jejich skončení; vyzývá všechny příslušné orgány, zejména je-li do těchto operací zapojena EU, aby urychleně přijaly opatření, která tomuto zneužívání zamezí, zajistí ochranu obětí, postaví viníky před soud a zaměří pozornost všech iniciativ prováděných v rámci uvedených operací na lidská

práva.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	15.3.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 18 –: 5 0: 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Louis Aliot, Nicolas Bay, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzulică, Nathan Gill, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Juan Fernando López Aguilar, Louis-Joseph Manscour, Paul Rübig, Jan Zahradil, Joachim Zeller
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Michèle Rivasi, Estefanía Torres Martínez

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	19.4.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 58 –: 6 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Amjad Bashir, Goffredo Maria Bettini, Elmar Brok, Klaus Buchner, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Mark Demesmaeker, Georgios Epitideios, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Iveta Grigule, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Ilhan Kyuchyuk, Barbara Lochbihler, Ulrike Lunacek, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Paşcu, Vincent Peillon, Alojz Peterle, Tonino Picula, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Sofia Sakorafa, Charles Tannock, László Tőkés, Geoffrey Van Orden, Boris Zala
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Luis de Grandes Pascual, Marielle de Sarnez, Andrzej Grzyb, András Gyürk, Takis Hadjigeorgiou, Marek Jurek, Javi López, Antonio López-Istúriz White, Norbert Neuser, Norica Nicolai, Soraya Post, Marietje Schaake, Jean-Luc Schaffhauser, Helmut Scholz, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Paavo Väyrynen, Janusz Zemke
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Doru-Claudian Frunzulică, Monika Hohlmeier, Zdzisław Krasnodębski, Marian-Jean Marinescu, Indrek Tarand, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Ivan Štefanec